

OBRAŻAĆ (173) *vb impf*

o oraz drugie a jasne. ◇ *W inf*: -ra- (13), -rã- (8); -ra- *GliczKsiqż, Leop, BielKron, Mqcz, OrzQuin, GórńDworz, BielSat, ModrzBaz, BielRozm, LatHar, JanNKar, SkarKaz*; -rã- *RejZwierc, GórńRozm, Phil* (2), *SarnStat, PowodPr, KlonWor*; -ra- : -rã- *CzechEp* (1:1). ◇ *W imp*: -rã-. ◇ *W pozostałych formach*: -rã- (106), -ra- (15); -ra- *Mqcz* (3), *HistRzym, BudNT, KarnNap, SiebRozmyśl* (2); -ra- : -rã- *Leop* (2:2); *RejPos* (1:8), *BiałKat* (1:5), *CzechRozm* (1:1), *PowodPr* (2:8).

inf obrażać (20). ◇ *praes 1 sg* obrażam (8). ◇ *2 sg* obrażasz (1). ◇ *3 sg* obraża (50). ◇ *1 pl* obrażamy (8). ◇ *2 pl* obrażacie (1). ◇ *3 pl* obrażają (25). ◇ *praet 1 sg f* -m obrażała (2). ◇ *2 sg m* obrażałeś, -ś, -eś obrażał (4). ◇ *3 sg m* obrażał (2). *f* obrażała (2). *n* obrażało (3). ◇ *3 pl m pers* obrażali (1). *subst* obrażały (1). ◇ *fut 2 sg m* obrażać będziesz (1). ◇ *3 sg n* obrażać będzie (2). ◇ *imp 2 sg* obrażaj (1). ◇ *3 sg* niech obraża (3), niechaj obraża (1). ◇ *con 2 sg m* byś obrażał (6). ◇ *3 sg m* by obrażał (4). *n* by obrażało (5). ◇ *1 pl m pers* byśmy obrażali (3) *BielKom, BiałKat* (2), bychmy obrażali (1) *RejPos*. ◇ *3 pl m pers* by obrażali (4). *subst* by obrażały (3). ◇ *part praes act* obrażając (12).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Uszkadzać, niszczyć, psuć; nadwerężyć, umniejszać; *laedere Vulg, JanStat, Cn; percutere Vulg; offendere Modrz; attondere, detrimentum afferre a. inferre, nocere Cn* [w tym: *co* (36), *kogo* (3)] (47) : Iż oleiu á winá ábyś nie obrażał [*et vinum et oleum ne laesis Vulg Apoc 6/6*]. (*marg*) Winá á oleiu nie zarażay. (–) *RejAp* 59.

obrażać czym (1): Theż od káfzlu niektorzy żółtek iáiuowy całkiem połykaią/ á pozbywaią go/ gdy żółtku zębami nie obrażaią. *SienLek* 84v.

Zwrot: »mieszki obrażać« = *wyludzać pieniądze* (2): [Włochowie] Náwożili Kotnorow by miefzki obrażać/ Kupcie mili polacy ieft się w czym okazać. *BielSat* B4 [*idem*] *BielRozm* 13.

Szereg: »podcinać abo obrażać« (1): Bog [...] zázázował/ nietylko ludziom ábo bydłu nád mierną potrzebę fzkodzić/ ále też áni drzewá domowego rodzáynego podćinąć ábo obrażać. *PowodPr* 63,

Przen (21) : A około Czechow Mieyskich ktore volnoſcz sliachetską obrazayá rozkazvyemi voyevodám, aby [...] *ComCrac* 12; *Diar* 54; *RejPos* 39; Możefz to fzkodą názywác/ Kiedyc przydzie czego doftác/ Coćby fławę obrażało *RejZwierc* 232v; *ModrzBaz* 51v; Proſił potym Krol Cázimirz Pánów Koronnych/ áby przyiázni pánów Litewſkich nie obrażáli/ á láfkawą y fłuſzną im odpowiedź dáli *StryjKron* 612; Zapify które pófpolitą pocziwość obrażaią niemáią bydź chowané. *SarnStat* 1000 *marg*, 1000; *PowodPr* 43, 44 [2 r.].

obrażać czym (1): *MurzNT* 46; Gdyż tedy nietrwále fą ty rzeczy/ kthore fie w nas więcey okázuią/ pilnie tego ftrzedz mamy/ ábyfmy zbytecznoſcią ich fumnienia fwego uie [!] obrażáli. *BielKom nlb* 3. *Cf* obrażać komu czym.

obrażać komu czym (1): racz miły panie vskromic ferca náffe aby zrozumieć mogły: ifz fą nikczemne wífytki fprawy doczeſne náffe y krotkoſć czaſow náffych a nieobrażali fobie tem fwiętego miłofierdzia twego *RejPs* 198v.

W przeciwstawieniu: »obrażać ... cale zachowywać« (1): Sąd właſną mocą máiąc ná pewné rzeczy wzgląd/ fprawę [...] ná Roki przyſzłé Ziemſkie odkłáda [...] żadnéy ftrony práwá nieobrażaiąc y

owfzem oboiéy łtronie cále práwo zachowując [*nullius partis iure laeso: imo utrique partium integre conservato JanStat 484*]. *SarnStat 1258*.

W charakterystycznych połączeniach: obrażać chęć dobrych ludzi, pospolitą poczciwość (uczciwość) (2), przyjaźń, sławę, sprawiedliwość (3), święte miłosierdzie, wolność szlachecką.

*Zwroty : »prawo obrażać« [szyk zmienny] (3): Siła się tego [co było przeciwne prawu pospolitemu] już z kancelaryji wydało, co obraża prawo pospolite *Diar 73*; náydujemy: Iż záfłżonym ludzióm [...] wfzytkimi zapłátami/ wedle zdánia y woléy náfzý/ którýby práwa nie obrażáiąc/ wieczną zá łobą pámięć y poczciwą łlawę niołły/ były łłżby nágradzáné. *SarnStat 79, 1258*.*

*»sumnienie obrażać« [szyk zmienny] (5): my zaś ięstechmy łkapi przeciwko prawem robotnikom łłwa bożégo [...] i temże łwoie sumnięnié obrażámy *MurzNT 46, 76; BielKom nlb 3*; Ano tak grzełłac przeciwko bráćiey/ y obrażáiąc łumnienie ich [*peccantes in fratres et percutientes conscientiam eorum*] w wierze wátłł/ przeciwko Chryłtułowi grzełłzyćie. *Leop 1.Cor 8/12; WułNT 1.Cor 8/12*.*

*Szereg: »obrażać i naruszać« (1): Nie máłac to rzecz ięłł: bliżnégo łwégo w thák wielkich y tak ciężłkich rzeczách/ które ciáło/ máiętności/ poczciwość/ y zbáwienie obrażáią/ y nárułzáią/ thák łádá iáko zdrádlíwie omyłłac *BiałKat 371*.*

*a. O zdrowiu i organizmie ludzkim i zwierzęcym: ranić, kaleczyć, narażać na szwank; sauciare *Mącz, Cn; consauciare Calep, Cn; afficere convulnerare, facere vulnus, imponere a. infligere plagam mortiferam, impingere a. inferre vulnus, saucium facere, tangere iactu, vulnerare Cn* [w tym: kogo (3), co [w tym: (część ciała) (10), (żywotne) (1)] (11)] (21) : dym/ zimno/ albo inłze rzeczy/ kthore gdy łie ciáła datkną [!]/ barzo łe obrażáią. *FalZioł V 35, I 17a*; Bowiem z nich [z *cebule i czosnku*] pochodzą dymy barzo łltre do mozgu ktore gi zatikáią y barzo obrażáią *GlabGad I3v, B3v [2 r.], C6v; Mącz 369d*; záwždy nieco prácuý przed łedzeniem áż do zápacenia/ nie tak bárzo łżby łye zmordował/ boć to lepák obraża *SienLek 3v, 11v, 96v; SkarŻyw 472*; Consaucio – Rane zadaie, obrazám także iucha ciężęce. *Calep 244a*.*

*obrażać czym (2): *BibRadz II 138a*; y pćczołá rozdrażniona bárzo łzkodliwie żądłłm obraża. *CzechRozm 242*.*

*Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Też wmleku łofnki niemáłż żadnego pożytku/ ábowiem obraża ktho go pożywa *FalZioł I 41c*.*

W charakterystycznych połączeniach: obrażać członki, głowę, mózg, piersi, żołądek (3); obrażać osła; ogonem obrażać, żądłłm; barzo (szkodliwie) obrażać (4).

*Szereg: »mdlić, (a) obrażać« (2): *FalZioł II 18d*; Abowiem mocne á Zamorłkie lekárłtwá/ człowieká bárzo mdłá/ á żołądek obrażáią. *SienLek 37v*.*

*»psuć i obrażać« (1): łtrzełłćie łię ábyłłćie niewiele łez wylewáli bo wzrok płuią y głowę obrażáią. *SkarŻyw 574*.*

*»zabijać albo obrażać« (1): [*niektórzy krzełłcijanie*] czałuią v marłich kołczy [= *relikwie*]/ á z żywych krew wylewáią/ niewynnie łe zabýiáiąc albo obrazáiąc/ mniemáiąc ze by wtim bogu połługy czyníły y vmarłim. *SeklKat Z*.*

Przen (1) :

W połączeniu szeregowym (1): Włzeteczeństwo nie tylko dużej (iako inne grzechy) ale y ciało płuie/ obraża y plugawi/ więcej niżli inne wżytke grzechy. *WujNT* 591.

α. *Zadawać ból* (1) : IchM zemną naon czas byli, iakobywa Pedogryk wchorobie mniema ze go y ten obraza conakroku od niegostoi *ActReg* 139.

2. *Wyrządzać szkodę, krzywdę, krzywdzić; laedere Vulg, JanStat, Cn; offendere Modrz; afferre a. inferre detrimentum, afficere, dare incommodum, convulnerare, disconducere, nocere, noxam contrahere, vulnus facere Cn* [w tym: kogo, co (16)] (17) : Ktory poštěpek [= odraczanie rozprawy] y vboższych Perſon mało obraża. *GroicPorz* 14; Niech przeto pirwſzy ſtopień cnoty będzie nikogo nieobrażać; wtory/ tego kogoś z przygody obraził/ przeiednać. *ModrzBaz* 65v; *LatHar* 268; CLá wſzyſtkie/ po ſmierci páná Władyſławá Oycá náſzego/ [...] dáné/ [...] iako té które Rzeczpoſpolitą bárzo obrażaią [*Rempubicam graviter laedentia JanStat* 59]/ pſuiemy *SarnStat* 67 [idem] 396.

obrażać czym (2): nic ſie nie wſtydaiąc zá ony ſproſne żywoty ſwoie/ ktoremi y Páná ſwego/ y bliźniego iáwnie obrażaią. *RejPos* 166v; *SkarKazSej* 693b.

obrażać w czym (3): ſtárayże ſie ábyś [...] zachował powinnoſć ſwoię káżdemu ſtanowi/ á ni w czym nie obrażał bliźniego ſwego. *RejPos* 61, 116; *BiałKat* 58v.

W połączeniu szeregowym (1): Boś gnąbił á trapił éiche/ y obrażałeſ ſpokoyne/ y miłowałeſ kłamlive [*Tribulasti enim mansuetos et laesisti quiescentes et dilexisti mendaces*] *Leop* 4.*Esdr* 11/42.

W przeciwstawieniu: »obrażać ... miłować« (1): *Leop* 4.*Esdr* 11/42 cf W połączeniu szeregowym.

W charakterystycznych połączeniach: *obrażać krola i rzeczpospolitą, pana swego, rzeczpospolitą* (2), *spokojne* (2), *uboższe persons; łakomstwem obrażać; barzo obrażać* (2), *jawnie, mało*.

Zwroty: »bliźniego obrażać« [szyk zmienny] (5): Tey náuki tá Summá ieſt/ áby káždy potćiwie żył/ Bliźniego nie obrażał/ káżdemu co ieſt iego/ dał. *GroicPorz* av; A ktemu ábyś żył pocźciwym żywotem/ wedle woley á rofkazania ſwięthego iego/ á ni w czym nie obrażał bliźniego ſwego. *RejPos* 116, 61, 166v; *BiałKat* 58v.

»jeden drugiego obrażać« = *alter alterum laedere JanStat* (2): Ty pieniężne karania/ y nágrodenia ſtronie obrażoney/ dla tego ſą wynáleżione dowćipem Ludzkim/ áby pokoy poſpolity był záchowan/ áby ieden drugiego nieobrażał *GroicPorz* k4v; *SarnStat* 183.

Szeregi: »obrażać i przeſładować« (1): modłcie ſię zá temi ktorzi was obrażaią y przeſláduią [*qui laedunt et insectantur*] *ModrzBaz* 67v.

»trapić a obrażać« (1): Gdyżeſ éiche trapił/ á ſpokoyne obrażał [*tribulasti enim mansuetos et laesisti quiescentes Vulg*] *BudBib* 4.*Esdr* 11/42.

»nie zabijać, ale też ani obrażać« (1): nigdy żadney oſoby ná zdrowiu ciála iego/ nie tylko nie zábijaiąc/ ale też áni obrażaiąc/ nie tylko iákim naczynim woiennym/ ábo pięścią/ ale też áni ſłowem/ z gniewu ſerdecznego pochodzącym. *CzechRozm* 242.

3. *Znieważać, urażać, wyrządzać zniewagę, zrażać do siebie, dotykać; offendere Vulg, Modrz, Cn; laedere Calep, Cn; temerare Mącz; violare Modrz; indignari Calep* [w tym: kogo (59), co (18)] (83) : yſch ktho ſłye nanye [*dwory królewskie*] thargnye. nyeynaczey biwa karan yako then kthori oſſobe náſche obraza *LibLeg* 11/160; *Diar* 64; *Perpurgare locum aliquem per translationem*, Wſziſtki wątpliwoſci y obrażenia które kogo mogły obrażać wyłóżyć y yásnieyſzemi ſłowy ogrodzić. *Mącz* 332b; *Temero*.

Gwałcę/ fromocę/ obrażam á zwłazczá poświęcone á święte rzeczy. *Mącz* 442c; powiedźcie mi/ co takowego w náfzych Dyálógoch ieft/ coby kogo spráwnie obrażác miáło? *OrzQuin* E2v; áby fie [dworzanin] bialeygłowie wízeláką rzeczą záchował/ á przylubił: nie obrażáiąc iey w iedney naymnieýfzey rzeczy *Górndworz* Cc6, V3; *HistLan* C4v; A thák trzebá fie ftrzedz rozmow tákich czoby komu czo ízkodzić miáło/ bo niewiedzić gdzie kto ítoi/ y co kogo obraża. *RejZwierc* 80, 80; *ModrzBaz* 66; *CzechEp* 11; bo kiedy leiefz [gorzałkę, wino albo piwo] w gárdło/ iákobyś też lał do wychodu. Ale co mowię do wychodu/ y owízem iefzcze gorzey: bo ten do wychodu leiąc nic go nie obraží/ ále ty w brzuch iáko w bánię bezdenną leiąc/ Bogá/ duífę/ ciáło y ludzie obrażafz. *WerGość* 227; *ActReg* 107; *Calep* 527a; *WysKaz* 5; *SarnStat* 16, 17; Kto fię z piiánym fwárzy/ obraża owego Co go ná ten czás niemálfz/ w niebytności iego. *KlonWor* 70, 47.

obrażać czym (8): ktorego [kapłana] áczkolwiek częftokróć grzechy fwemi obraża/ á wízákoż zás fie wiernie wráca *HistRzym* 71v; *WerGość* 208. Cf *obrażać* czym przez kogo, »obrażać słowem«.

obrażać czym przez kogo (1): [postanowiono] áby żadny Trybuná (pod gárdłem y máiętnością y wypędzeniem) nie śmiał/ áni słowem/ áni ręką/ áni myflą złą obrażác/ ták przez fię iáko przez kogo inego. *BielKron* 108v.

W połączeniu szeregowym (1): Bo tá íprońność [= *placenie głów*] obraża rozum ludzki/ wzgardza/ y lekce wáży rozumne vftáwy inych národow *Górnrzm* E3v.

W charakterystycznych połączeniach: obrażać animusy chore, drugie, krola, ludzie, osobę, Pana i Rzeczpospolitą, panow, poświęcone rzeczy, rozum ludzki, sędziego, trybuna; grzechy [I pl] obrażać, myślą złą, ręką, słowem, złościami: sprawnie obrażać.

Zwrot: »obrażać słowem« = *laedere Calep* [szyk zmienny] (6): Iefli kto (nikogo) nie obraża słowem [Si quis in verbo non offendit]/ ten dofkónáłym ieft mężem *Leop Iac* 3/2 [przekład tego samego tekstu *KuczbKat*], *Eccli* 14 arg; *BielKron* 108v; *KuczbKat* 335; Wiele ich ieft/ ktorzi częścią słowy/ częścią też infzym ípořobem obrażáią Páná y Rzeczpořpolitą/ co zową obrażeniem máięftatu [partim verbis, partim aliis iniuriis violare solent et principem et rempublicam quod quidem crimen maiestatis vocant]. *ModrzBaz* 81v; *Calep* 577b.

Przen (4) :

Zwrot: »uszy, uczciwość uszu obrażać; aby się uszy nie obrażały« (2:1; 1): áby y pířmu święte^{mv} żadne⁸⁰ vblíženia álbo gwałtu nie było/ y áby fię ták vřzy czytájących nie obrażały. *BudNT przedm* d; niechcąc nigdy ninacz ízkárádego pátrząc/ áni też nic takowego flyfzeć/ coby vcźciwość vřzu obrażác miáło *Phil M*, G3; *WujNT* 525.

a. *O Bogu; zapewne też rozgniewać (konteksty nie dają możliwości odróżnienia tych znaczeń)* [w tym: kogo (38), co (11)] (50) : Ku twej řlodkié miłóřij wřlytek fie wydávám/ iefli twej obliczności święté nieobrażam. *OpecŻyw* 18v; *MurzNT* 73v; *BielKron* 86; A toć dawam zá pokutę/ żebyś fie ftárał iákobyś polepfzał żywotá fwego/ á ftárał fie wedle możności fwoiey/ ábyś nie obrażał thák dobrotliwego Páná fwoiego *RejPos* 120; *BiałKat* 168v, 271; *RejZwierc* 173v; *WujJud* 259v; *PapřPan* Ff4v; *Górnrzm* M2v; *ActReg* 57; Boże moy vlituy fię/ niech me złořne ciáło/ Ciebie ták nie obraża/ by mnie w śmierć dáć miáło. *GrabowSet* K3v, K4; *WujNT* 489; chcemyli tę Nawę R.P. nářzey od zginienia zátrzymáć/ vcźýřmy ią wolną od tego co Bogá nawięcey obraża *PowodPr* 56, 15 marg, 41,

54, 74 [2 r.]; nie omieſzkaymy ná ty Aryany wołać: [...] áby przeſtáli ták ſmieie y zelżywie boſtwa práwego Páná náſzego obrażać. *SkarKaz* 548a, 348b; *CzahTr* B3v; *KlonWor* 64.

obrażać czym (11): *RejKup* Nv; *KromRozm II* x4; *LubPs* Xv; A iáko troiáko Páná Bogá obrażamy/ ſercem/ ięzykiem/ y vczyńkiem/ ták teſ troiáko Bogu zá to nieiáką nagrodę czynimy: modlitwą/ poſtemy y iálmuzną. *WujJud* 93; *GórnRozm* G2; Tego ktoregoſ częſto ciężkimi grzechámi obrażał/ y rány iego iákoby odnawiał. *LatHar* 669 *marg*, 3; *SiebRozmyśl* I4v, K; *PowodPr* 49; *SkarKaz* 348b.

obrażać w czym (4): *RejPos* 119v, 164v; Ze nierzkąc iż rodzice dzyeći zá nic máią/ [...] W czym y Bogá y práwo ſrodze obrażáią *HistLan* F2v; Y záraz żywot odmieniá/ y gorzką żałoſcią oplákiwáá ſwowlność ſwoię/ w ktorey zbáwiciela ſwego obrażaá. *SkarŻyw* 440.

W charakterystycznych połączeniach: obrażać Boga (14), *bostwo prawego Pana naszego, Pana (Boga)* (6), *ſwiętą obliczność, tak dobrotliwego Pana, Zbawiciela; obrażać członkami, (ciężkimi) grzechami* (2), *językiem* (2), *przeſtronem ſumnieniem, przysięgami, sercem, uczynkiem; obrażać barzo, bez bojaźni, bez wſtydu, ciężko, nawięcej, osobiwie, uſtawicznie, wiecznie.*

Zwrot: »obrażać (ſwięty) majestat« (8): Iáwnye znamy że czynimy nyezliczone złoſci/ Obrażáiąc máyeſtat twoy Boſkyey wyelmożności *LubPs* Y2v, X4; częſtokróć [człowiek] vpadáć muſi w rozliczne złoſci/ vſtáwicznie obrażáiąc on ſwięty Máyeſtat á obliczność Páná Bogá ſwoiego. *RejPos* 235v, 84v, 119v; *BiałKat* 161; *KarnNap* C3; A ty wſzyſtko obaczyſz tám ná wyſokoſci. Kto y iáko obraża twoy Maieſtat ſwięty *CzahTr* C2v.

Szeregi: »obrażać, gniewać« (2): POdnieſmy teraz wſzyſcy myſli náſze wzgorę/ [...] żałoſć wielką máiąć ſ tego/ iż dobrotliwe^{go}/ ták częſto obrażamy/ onego gniewamy. *MycPrz I* [A3]v; *KarnNap* C3.

»gorszyć i obrażać« (1): życie ich [duchownych] niepobożne/ wielu ludzi gorſzy y Bogá obraża. *WujNT* 21.

»grzeszyć i obrażać« (1): ſ przyrodzenia náſzego vſtáwicznie w grzechu ieſteſmy/ grzeſząc y obrażáiąc Máieſtat Boży bez przeſtánia *BiałKat* 161.

»obrażać a przywozić ku gniewowi« (1): Bo dzyecę [...] łatwe ſie z oycá y z mátki przez zły ſpoſob zárázi/ y ták Bogá obrażać będye á przywozić ku gnyewowi. *GliczKsiąż* D7.

»obrażać i zbolać« (1): Bo wieſz moia miá pau! [!] wtyd ráz obrażony Naprawion iuż być nie moſe a brzmi ná wſze ſtrony [...] To obraża Boga ludzy y wſzytki ſtany zbola *RejJóz* F2.

4. *Oburzać, razić, wzbudzać odrazę, potępienie, sprawiać przykrość; offendere* *Modrz; scandalizare* *Vulg; laedere* *Cn* [przeważnie uſycia typu: *co kogo obraża, niech nie obraża = kogoſ co razi, niech (nie) ma za złe*] [w tym: *kogo* (19)] (20) : *GroicPorz* 14; Nie radbym by cie miáá obchodzić á obrażać proſtota ſwiętego y ſłowá bez ozdoby á nie dworſkie *Leop* B4v; *OrzList* gv; Abowiem ieſliſzeby co było albo wnaſ fámych álbo wnaſzym ſzczeſciu/ co by naſ obrażało/ albo czym byſmy ſię brzydzieli/ tedy tym ſpoſobem czytania łatwie temu wſzyſtkiemu záſć moſemy. *KwiatKsiąż* G4, C2v; *OrzQuin* E4 [2 r.]; *GórnDworz* B5v; Tho waſ obraża iżem waſ rzekł [Krystus do Kaparnaitów] nie będyecieli ieſć ciáá moiego/ y pić krwie moiey/ nie będyecie mieć żywota w ſobie. *RejPos* 97v; *BiałKat* 103v; Wielé ieſt poddanych ktore wyſtępk iábo wády iych vrzędnikow obrażáią/ y dla te^{go} ie nie ták iáko winni w vcźciwoſci máią/ y nieták ich poſłuſzni. *ModrzBaz* 49v; *CzechEp* 7v; *NiemObr* 140;

GórnRozm B4v; *LatHar* 57, 511; A wiedząc Iefus łam w łobie iż o tym łzemráli vczniowie iego/ rzekł im: To was obraża? *WujNT Ioann* 6/61[62], s. 517.

obrażać do kogo [= *w stosunku do kogo*] (1): iż też to rzecz iełt niełtufzna/ którą X.K. czyni/ obrażać to I.M. do mnie nie ma/ gdy to ná oko pokázować będę. *CzechEp* 151.

Szereg: »nie obrażać ani trwożyć« (1): Owo cię też niech nie obraża áni trwoży/ żem po Márku położył Ewánielium Iohaná ś. á po nim dopiro Łukáfzá. *BudNT przedm* d3.

5. *Gorszyć, czynić kogo gorszym, wywierać ujemny wpływ, demoralizować; scandalizare Vulg* [kogo] (3) : *KrowObr* 236; A przeto iełli pokarm obraża brátá mego: nie będę iadł mięfá ná wieki/ ábym brátá mego nie zgorłzył [*si esca scandalizat fratrem meum ... ne fratrem meum scandalizem*]. *WujNT* 1.*Cor* 8/13.

obrażać czym (1): A toć łą napřednieyfze łpráwy/ kthoremi rodzicy dzyatki łwe vprzedzáć máią/ áby ich przykłádem łwym złym nie obrażáli á nie płowáli/ ktore ku pobożności á včźciwości wieść mieli. *RejPosWstaw* [41²]v.

Szereg: »obrażać a psować« (1): *RejPosWstaw* [41²]v cf *obrażać czym*.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : *Laedo*. Obrážam/ Szkodzę też fromocę. *Mqcz* 182c; *Oblaedo* – Obrazam. *Calep* 713b; *Suboffendo* – Trochę obrazam. *Calep* 1019b.

Synonimy: 1. *naruszać, niszczyć, osłabiać, psuć; a. ranić, uderzać; 2. krzywdzić, szkodzić, uciskać; 3. obruszać; 4. gniewać; 5. gorszyć, kazić.*

Formacje współrdzenne cf *PRZYRAZIĆ*.

Cf **OBRAŻAJĄCY, OBRAŻANIE**

DO